

dar - v súvislosti s heslom *kalendár aztécky*: dvadsaťdňový *mesiac*, každý *deň* symbolizovaný znamením: desiaty deň v znamení *psa* (aztéc. Itzcuintli); ľudia narodení v tomto znamení boli určení na panovanie a rozdeľovanie bohatých darov

pozri *donátor*, *panovník*, *kláštor* (Románske umenie); *vajce kukučie*; *Trójsky kôň*

dar danajský - danajský dar

dar Ducha Svätého - pozri *sedem darov Ducha Svätého*

darca - lat. *donátor* umeleckého alebo iného *diela* vyššej svetskej alebo duchovnej inštitúcie; porovnaj *mecenáš*

Dardanos - pozri *Teukros*

Dardanovia - *grécky kmeň* príbuzný *Trójanom* a obyvateľom trójskeho zázemia; niekedy užívaný pre Trójanov vo všeobecnosti, obdobne ako *Achájcami* označovaní Gréci (bojujúci proti Tróji); kráľom Dardanov bol *Aeneas*; pozri *Anchises*

dáreikos - zlatá *minca* z čias staroperzskej dynastie *Achajmenovcov* (asi z 700-300 pr.Kr.): minca pomenovaná po perzskom vládarovi Dareiovi I., zobrazenom na *minci*; mala hodnotu *statéru*; pozri *grécke mince*

Dareios III. – gréc. Δαρειος/Dareios; perzs. داریوش / Dāriyüsch (výslovnosť do:ri'u:š); staroperzs. Dārayavahusch, Dārayavausch; lat. Darius

www: perzský kráľ, posledný z achaimenovskej dynastie; ovládal celú Perzskú ríšu vrátane Egypta; pozri *Alexander Macedónsky*, *Bitka pri Gaugaméle*

https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%B9_III

Bitka pri Gaugaméle. Darius III (uprostred) bojuje s Alexandrom (bitka pri Issu, mozaika z Domu Faunov v Pompejach, 1.st.pr.Kr.)

Bitka pri Gaugaméle (detail mozaiky z Domu Faunov v Pompejach, 1.st.pr.Kr.)

Apollonio di Giovanni: Dareus pochodujúci v bitke pri Issus (cassone, 15.st.)

Apollonio di Giovanni: Dareus pochodujúci v bitke pri Issus (detail cassone, 15.st.)

Apollonio di Giovanni: Dareus pochodujúci v bitke pri Issus (detail cassone, 15.st.)

A. Molinari: Dárius a jeho rodina pred Alexandrom (1690)

Bernhard Rode: Mŕtvy Dareius

darmstadská umelecká kolónia - Dudák: umelecká kolónia založená 1899 hessenským veľkvojvodom Ernstom Ludwigom v Darmstadte; jej cieľom bolo položiť nové základy umenia v duchu *Jugendstil* (secesie) a oživiť hessenské umelecké remeslá a priemysel; vedúcou myšlienkou bola požiadavka, aby umenie a život boli začlenené do „univerzálnej ľudskej existencie“; architektúra bola ovplyvnená triezvou secesiou anglického architekta Charlesa Rennie Mackintosha; ďalší vývoj kolónie viedol k postupnému odmietnutiu secesie; umelcom bolo zaručené existenčné minimum, boli postavené unikátne ateliéry a domy umelcov s individuálnym vybavením; v Darmstadte pôsobili menovite rakúsky architekt Joseph Maria Olbrich a nemecký architekt Peter Behrens; roku 1906 sa kolónia zmenila na umeleckú školu; pozri *umelecká kolónia, maliarska kolónia; umenie nemecké*

DARTE - *Aukčná spoločnosť DARTE*

Dass J. J. -

J. J. Dass: Robert II. z Normandie v boji proti moslimom počas obliehania Antiochie r. 1097-1098 (1850)

Dattatreya - sanskrit: दत्तात्रेय / Dattātreya alebo Sri Datta; tamil : ஸ்ரீ தத்தாத்ரேயர் ; kanadsky ಶ್ರೀ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಸ್ವಾಮಿ , telugčina : శ్రీ దత్తాత్రేయ స్వామి , marathi : श्री दत्तात्रेय , gujarati : શ્રી દત્તાત્રેય , hindčina : श्री दत्तात्रेय , sinhalčina : ස්‍රී දත්තාත්‍රේය

www: hinduistické božstvo zahŕňajúci trojicu Brahma , Višnu a Šiva, kolektívne známy ako *Trimurti*;

<http://en.wikipedia.org/wiki/Dattatreya>
<http://de.wikipedia.org/wiki/Dattatreya>

R. R. Varma: Dattatreya (1910)

d'atel' - pozri *vták*

M. Hanák: Ďateľ (akvarel, ilustrácia)

M. Gubin: Ďateľ (preglejka, 21.st.)

d'atelina - d'atelinový list, symbol životnej húževnatosti; v staroveku liečivá sila pri uštipnutí *hadom* alebo *škorpiónom* > niekedy považovaný za čarovnú rastlinu; symbol prevzatý *kresťanstvom* > d'atelinový *trojlístok* obohatený o *symboliku číselnú* narážkou na svätú *Trojicu*; symbol d'atelinového trojlístka zdomácnel najmä v Írsku, kde sa stal symbolom sv. *Patrika* (d'atelinový trojlístok vyvinutý pravdepodobne z *kríža*, ktorý v najstarších vyobrazeniach vráza svätec *drakovi* do tlamy; odtiaľ zrejme symbolika d'atelinového trojlístka - symbolu *šťastia*)

d'atelinové okno - okno s *prútmi/kružbou* v tvare *d'atelinového listu*

d'atelinový oblúk - *oblúk d'atelinový list*

d'atelinový kríž - *kríž d'atelinový*

datľa - pozri *škorica*

Obuchová: červené čínske d'atle sú niečo iné ako plody severoafrickej palmy; je to plod stromu *juduby*; v čínštine je fonetická podoba mena týchto plodov (cao, cao-c') totožná so slovom

„skoro“ (cao); preto ho v rébusových obrázkoch často zastupuje; datle sú doslova povinným jedlom a darčekom na čínskych svadbách, lebo ich názov je homofónny so spojením cao c' („nech máte čoskoro syna“) v spojení; zátišie datlí s plodmi vyjadruje obdobné želanie; obdobný význam má kombinácia s *gaštanom*; ak sa trsy datlí objavujú s kvetom *škoricovníka*, tlmočia želanie, aby synovia, ktorí sa majú narodiť, dosiahli vysokých úradov; ak však niekto vidí d'atle vo sne, nie je to dobré znamenie, lebo grafický znak pre d'atle veľmi pripomína dva znaky s významom prísť nad sebou, čo naznačuje, že si v časej dobe pre dotyčného prídu duchovia smrti; pozri *manželstvo*, *Ansanus*

datľovník - pozri *palma*, *palma blahoslaveného*

A. Dürer: Útek do Egypta (drevoryt zo série Zo života Panny Márie, 1504)

F. de Espinabete: Mária Magdaléna v divočine (18.st.)

datovanie umeleckého diela - pozri atribúcia

Daubigny/dobini **Charles Francois**/fransuár - (†1878); francúzsky maliar krajinár a grafik, príslušník *barbizonskej školy*; neskoršie sa približuje výtvarnému názoru mladých impresionistov a stáva sa jedným z priamych predchodcov tohto smeru; pozri *krajinomalba*

Daumier Honoré - (†1879); francúzsky grafik, karikaturista, maliar, sochár a kresliar, ktorého mnohé diela, ponúkajú komentár o spoločenskom a politickom živote vo Francúzsku v 19.st.; vyprodukoval viac ako 4tis. *litografií*, 1000 *drevorytov*, 1000 kresieb, 100 sôch; najznámejší je svojimi politickými karikatúrami a satirami; hodnota jeho maľby bola tiež posmrtno uznaná; Daumier bol nielen plodným litografom, maliarom, ale tiež produkoval rad sôch z nepálenej hliny; aby sa predišlo ich zničeniu, boli odliate do sadry; produkoval rad bronzových sôch členov parlamentu; pozri *realistickí umelci*, *francúzski maliari 19.st.*, *francúzski grafici*, *francúzski karikaturisti*, *francúzski kresliari*

http://it.wikipedia.org/wiki/Honor%C3%A9_Daumier

http://en.wikipedia.org/wiki/Honor%C3%A9_Daumier

https://www.google.sk/search?q=Honor%C3%A9+Daumier+-+The+Yorck&espv=2&tbm=isch&imgil=WbLtZ7cz4pfgcM%253A%253B_80-bzi7tA9MFM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Ftodayinsocialsciences.blogspot.com%25252F2013%25252F05%25252Fthe-third-wagon-class-by-honore-daumier.html&source=iu&pf=m&fir=WbLtZ7cz4pfgcM%253A%252C_80-bzi7tA9MFM%252C_&usg=__T6bDha2Y6OMLAn4lq8TsnRCXkGI%3D&biw=1853&bih=995&ved=0CCwQyjc&ei=x1JmVMY0qr_KA5KNgtgM#facrc=__&imgdii=__&imgrc=WbLtZ7cz4pfgcM%253A%253B_80-bzi7tA9MFM%253Bhttp%253A%252F%252Fwww.friendsofart.net%252Fstatic%252Fimages%252Fart%252Fhonore-daumier-a-wagon-of-the-third-class.jpg%253Bhttp%253A%252F%252Ftodayinsocialsciences.blogspot.com%252F2013%252F05%252Fthe-third-wagon-class-by-honore-daumier.html%253B719%253B528

https://www.google.sk/search?q=Honor%C3%A9+Daumier+-+The+Yorck&espv=2&tbm=isch&imgil=WbLtZ7cz4pfgcM%253A%253B_80-bzi7tA9MFM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Ftodayinsocialsciences.blogspot.com%25252F2013%25252F05%25252Fthe-third-wagon-class-by-honore-daumier.html%253B719%253B528

[F2013%25252F05%25252Fthe-third-wagon-class-by-honore-daumier.html&source=iu&pf=m&fir=WbLtZ7cz4pfgcM%253A%252C 80-bzi7tA9MFM%252C .&usg=_T6bDha2Y6OMLAN4lq8TsnRCXkGI%3D&biw=1853&bih=995&ved=0CCwQyjc&ei=x1JmVMY0qr_KA5KNgtgM#tbm=isch&tbs=rimg%3AC3A9%20Daumier%20-%20The%20Yorck](https://www.google.sk/search?tbm=isch&tbs=rimg%3AC3A9%20Daumier%20-%20The%20Yorck)

<https://www.google.sk/search?tbm=isch&tbs=rimg%3AC3A9%20Daumier%20-%20The%20Yorck>

<http://www.gutenberg.org/files/43894/43894-h/43894-h.htm>

H. Daumier: Gargantua (litografia, 1831)

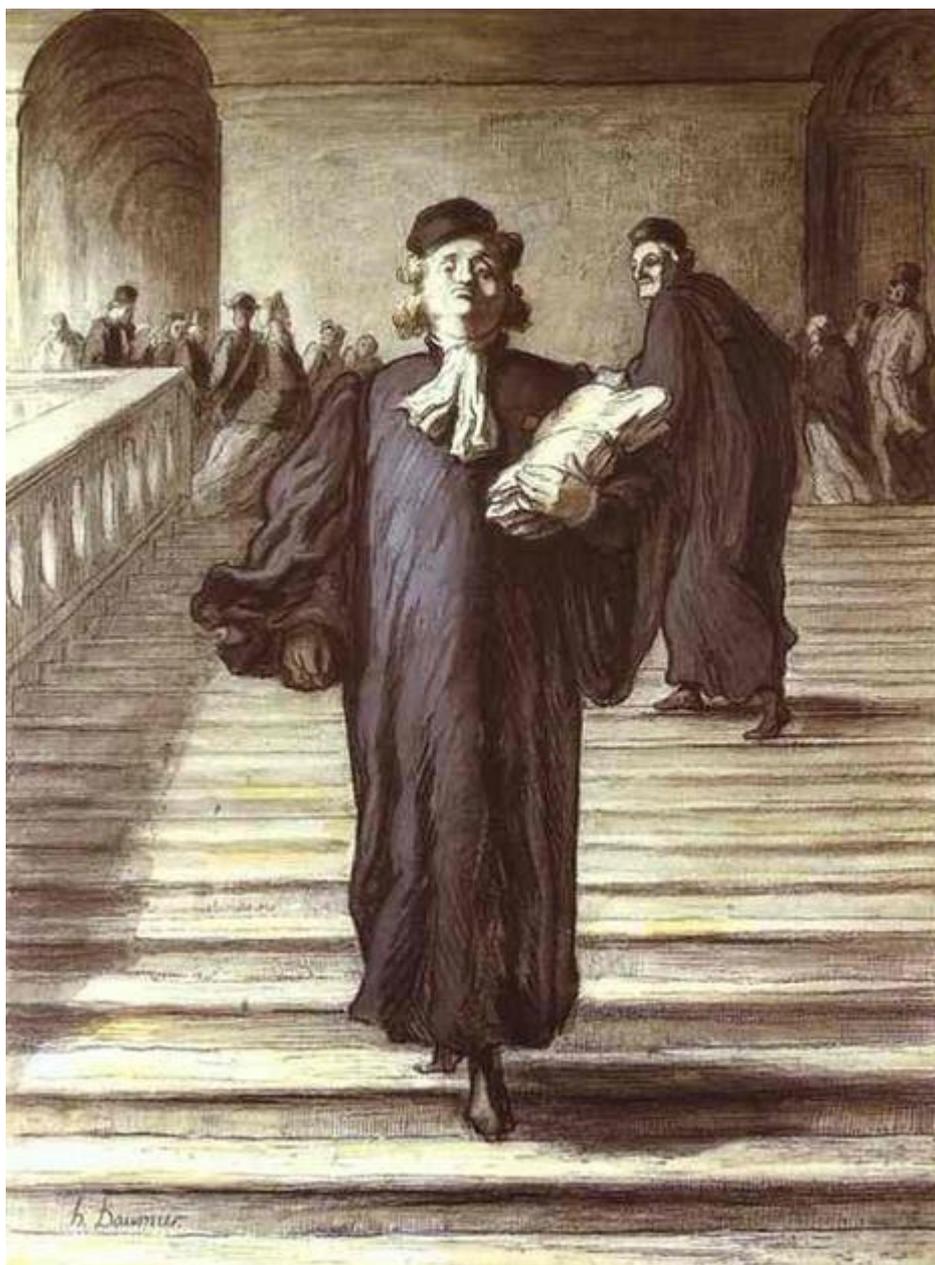

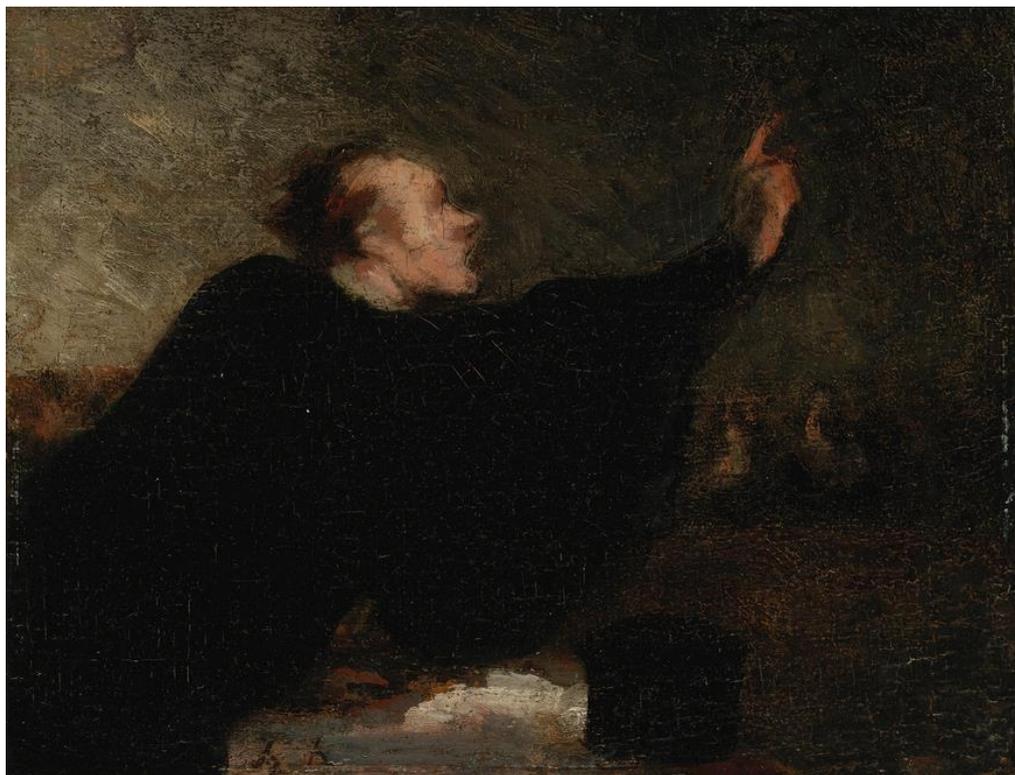
H. Daumier: Dvaja právnici v rozhovore (1856)

H. Daumier: Právnicki (1848)

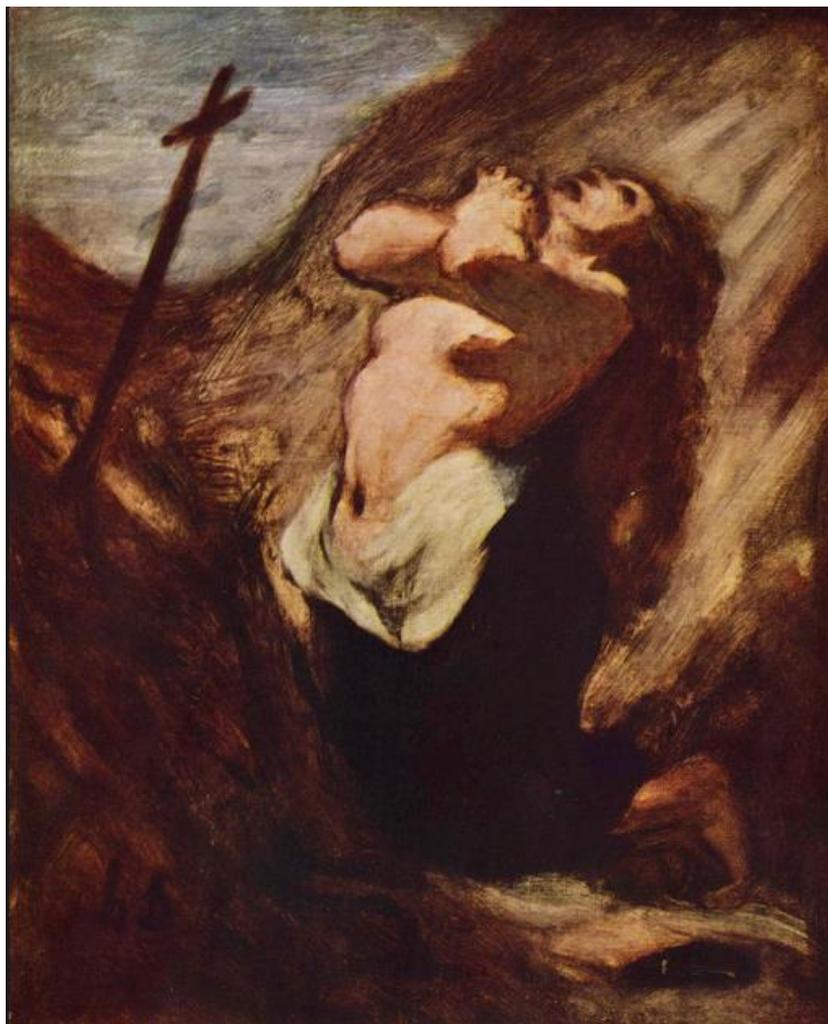
H. Daumier: Hlavné schodisko súdnej budovy (1865)

H. Daumier: Advokát (1853-1854)

H. Daumier: Šialený pochod. Beh davu (1849)

H. Daumier: Mária Magdaléna (1849)

H. Daumier: Bozk (19.st.)

H. Daumier: Divadlo (1860)

H. Daumier: Návrat z trhu (1856)

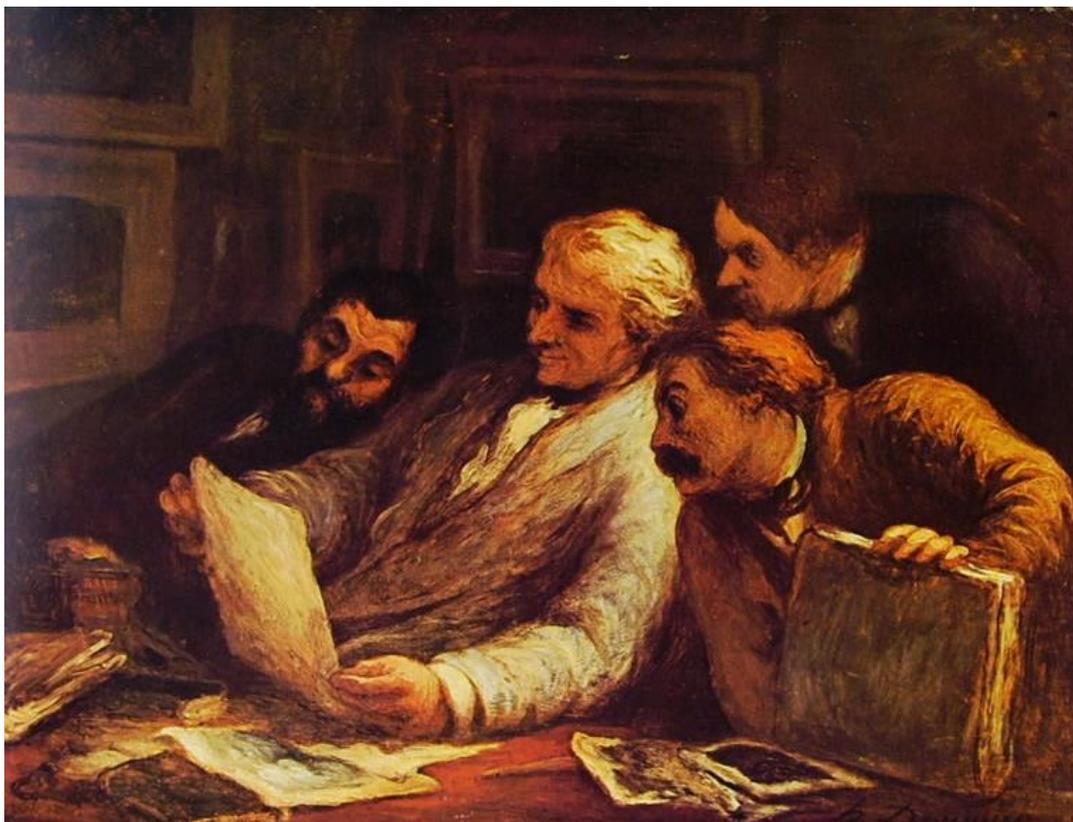
H. Daumier: Prestávka počas francúzskej komédie (19.st.)

H. Daumier: Akrobati na ceste (1849)

H. Daumier: Zlodeji a somár (19.st.)

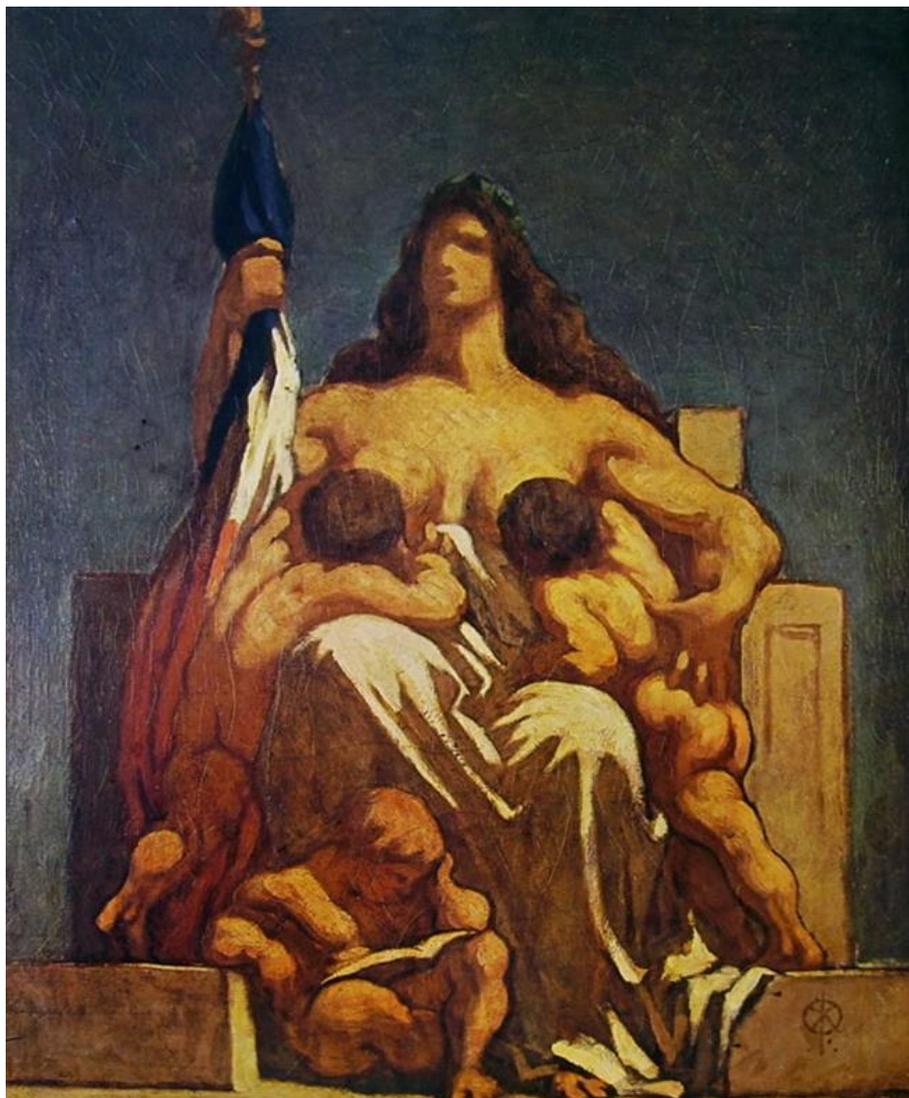
H. Daumier: Štyri milovníci výtlačkov (1860-1863)

H. Daumier: Ecce homo (1850)

H. Daumier: Vo vagóne tretej triedy (1862)

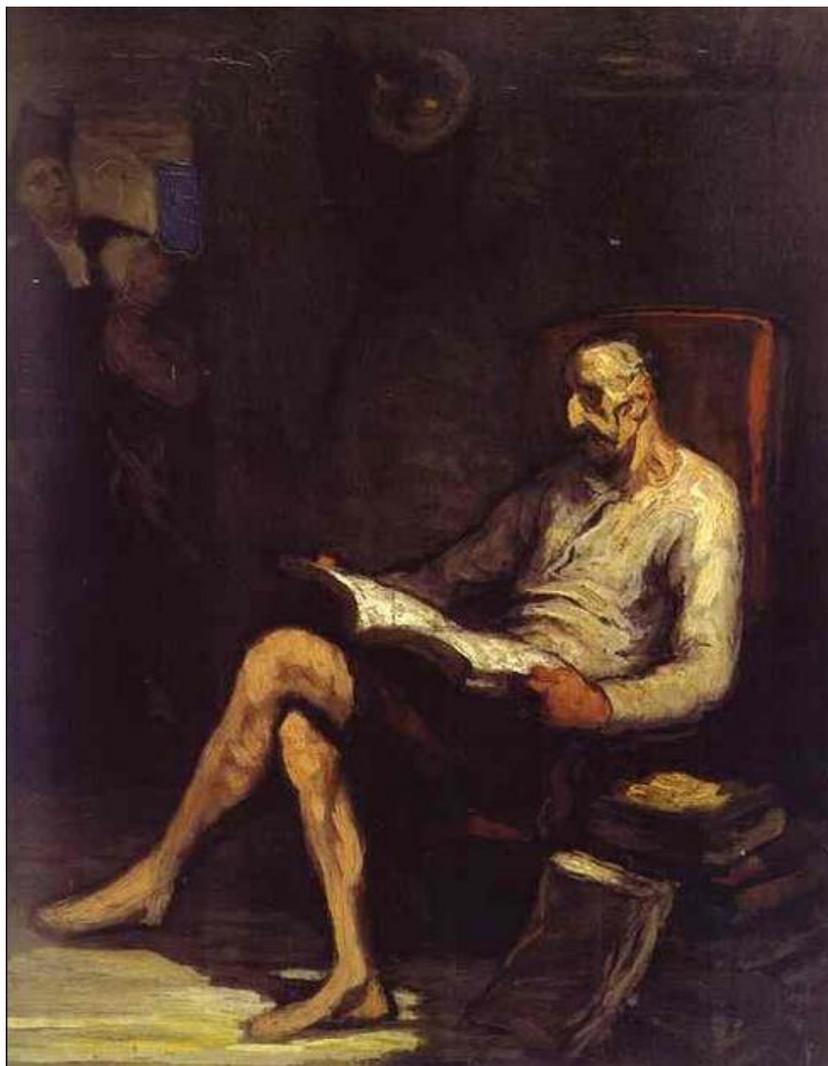
H. Daumier: Alegória Republiky (1848)

H. Daumier: Práčka (1863)

H. Daumier: Don Quijote a Sancho Panza pod stromom (1866)

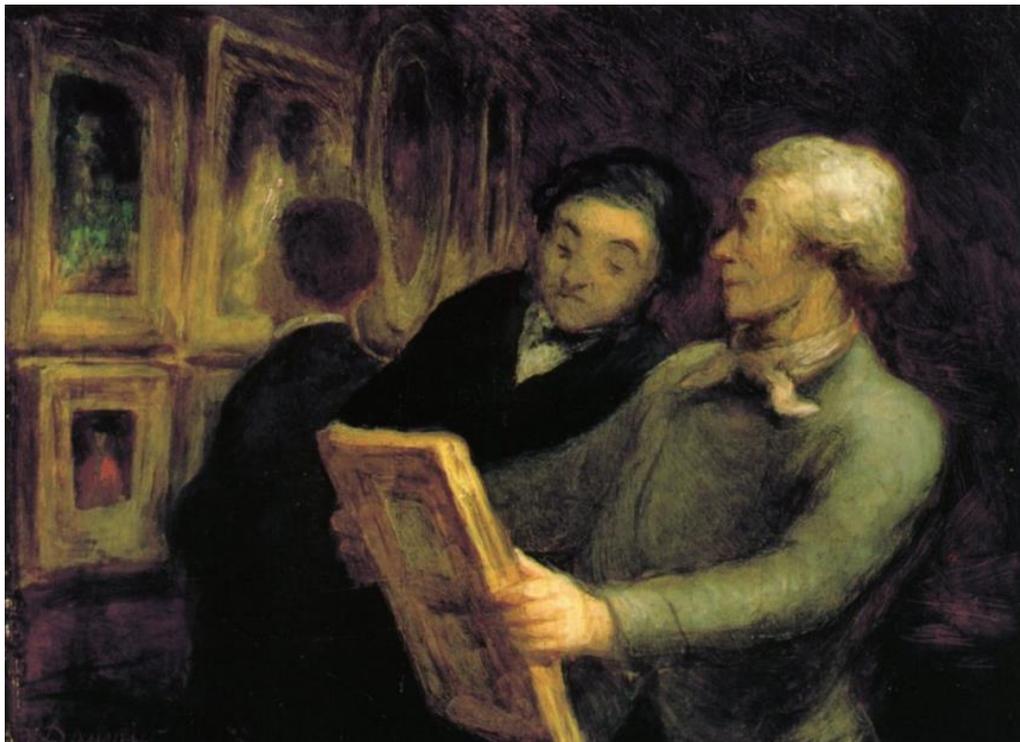
H. Daumier: Čítajúci Don Quijote

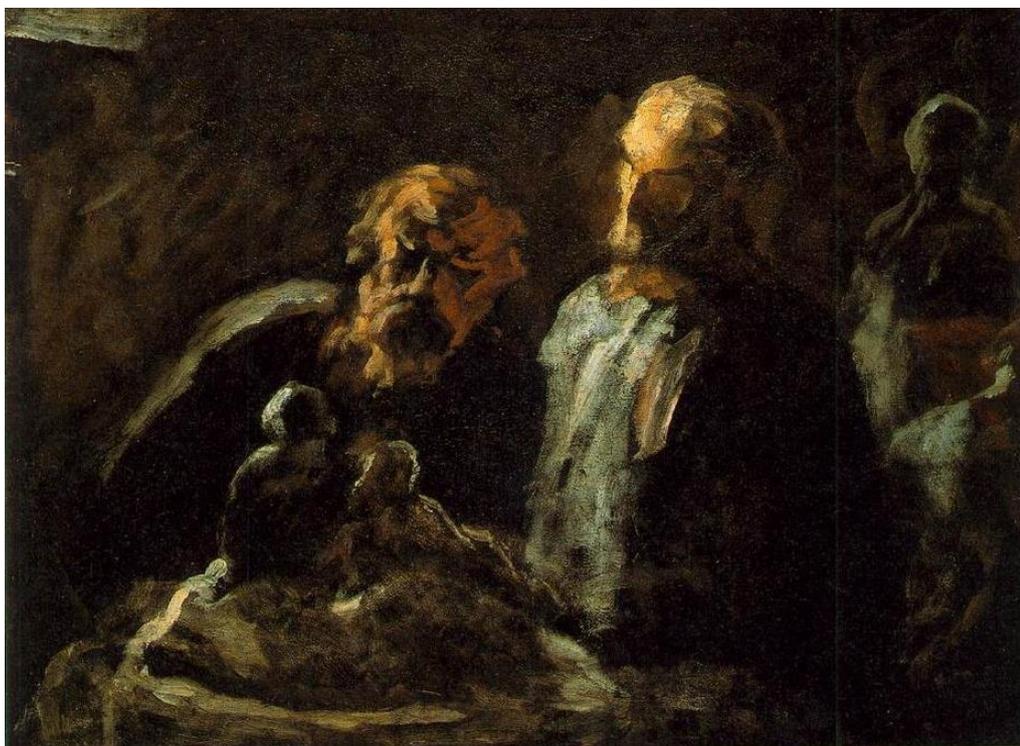
H. Daumier: Dvaja muži pri stole (1856-1860)

H. Daumier: Zdravý nemocný (1862-1863)

H. Daumier: Dvaja amatéri na výstave (19.st.)

H. Daumier: Sochári (19.st.)

H. Daumier: Platená práčka (19.st.)

H. Daumier: Preprava člnu (19.st.)

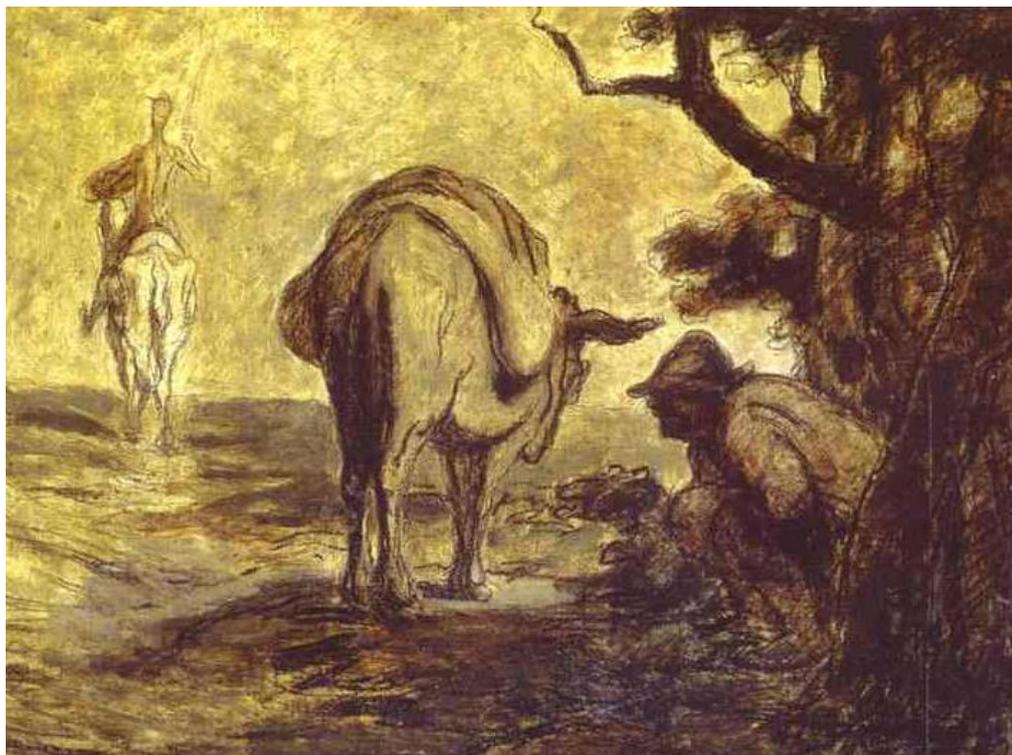
H. Daumier: Don Quijote a Sancho Pansa (19.st.)

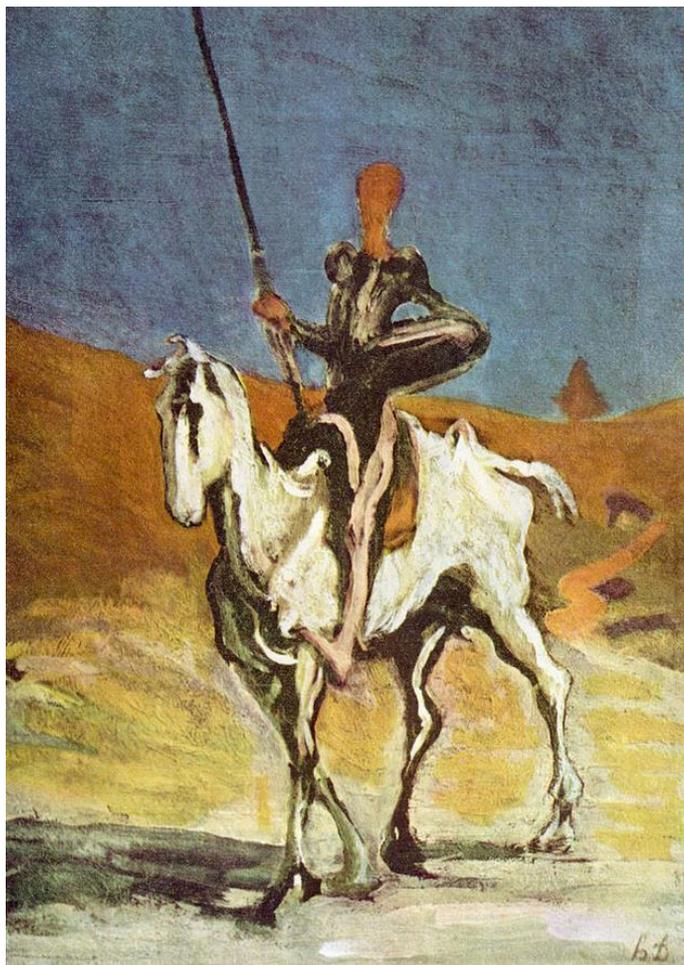
H. Daumier: Komedianti na javisku (1858-1862)

H. Daumier: Portrét harlekýna (19.st.)

H. Daumier: Sancha Pansu zavolala príroda (19.st.)

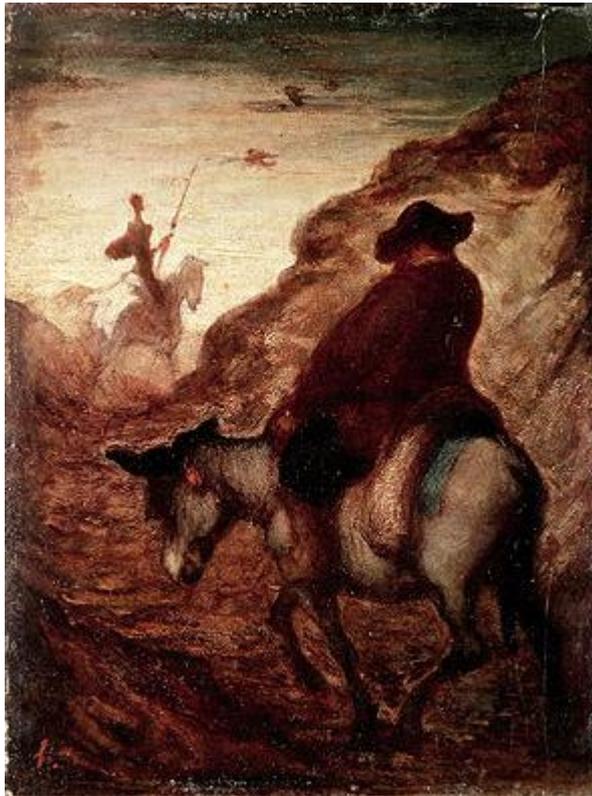
H. Daumier: Don Quijote (1868)

H. Daumier: Don Quijote a Sancho Panza (1865)

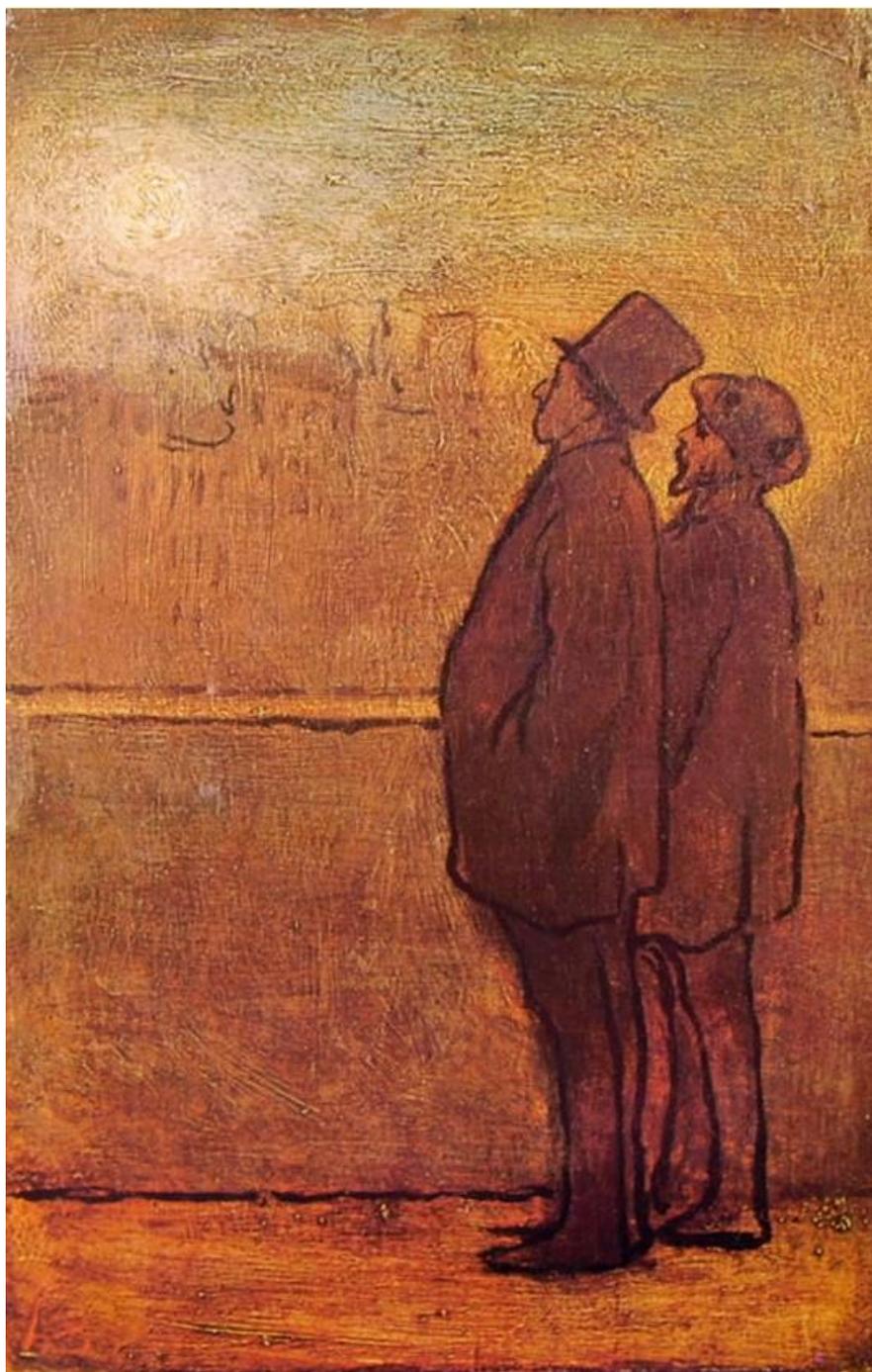
H. Daumier: Don Quijote a mulica (1866)

H. Daumier: Sancho a Don Quijote (nedatované)

H. Daumier: Sancho a Don Quijote

H. Daumier: Nočné sovy (1847)

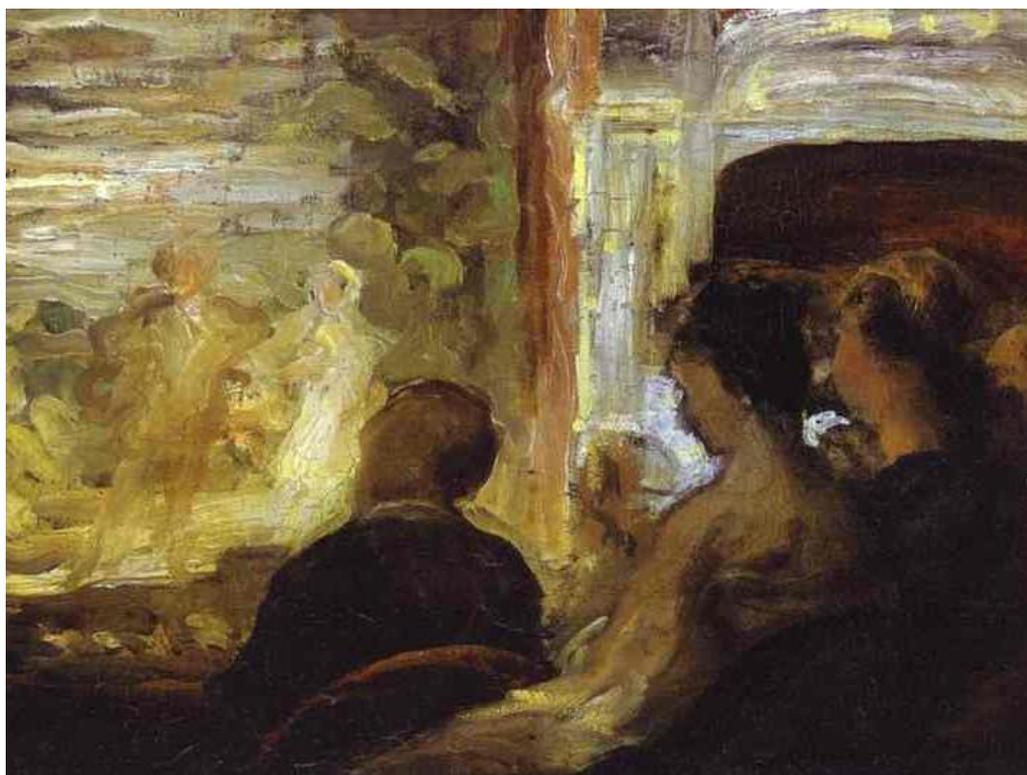
H. Daumier: Šachisti (19.st.)

H. Daumier: Skupina hercov Comédie Française (19.st.)

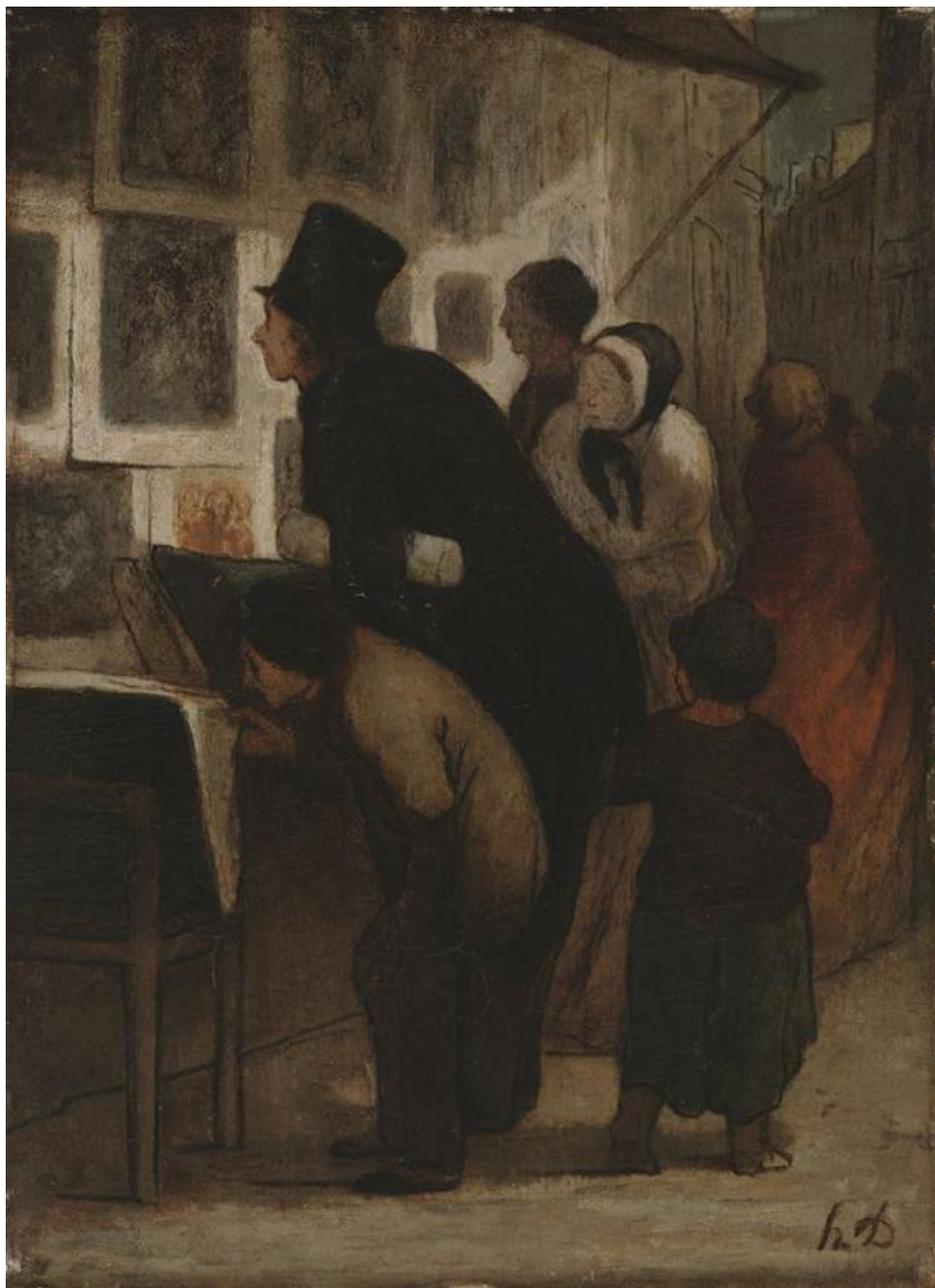
H. Daumier: Amatérski muzikanti (19.st.)

H. Daumier: Divadelná lóža (19.st.)

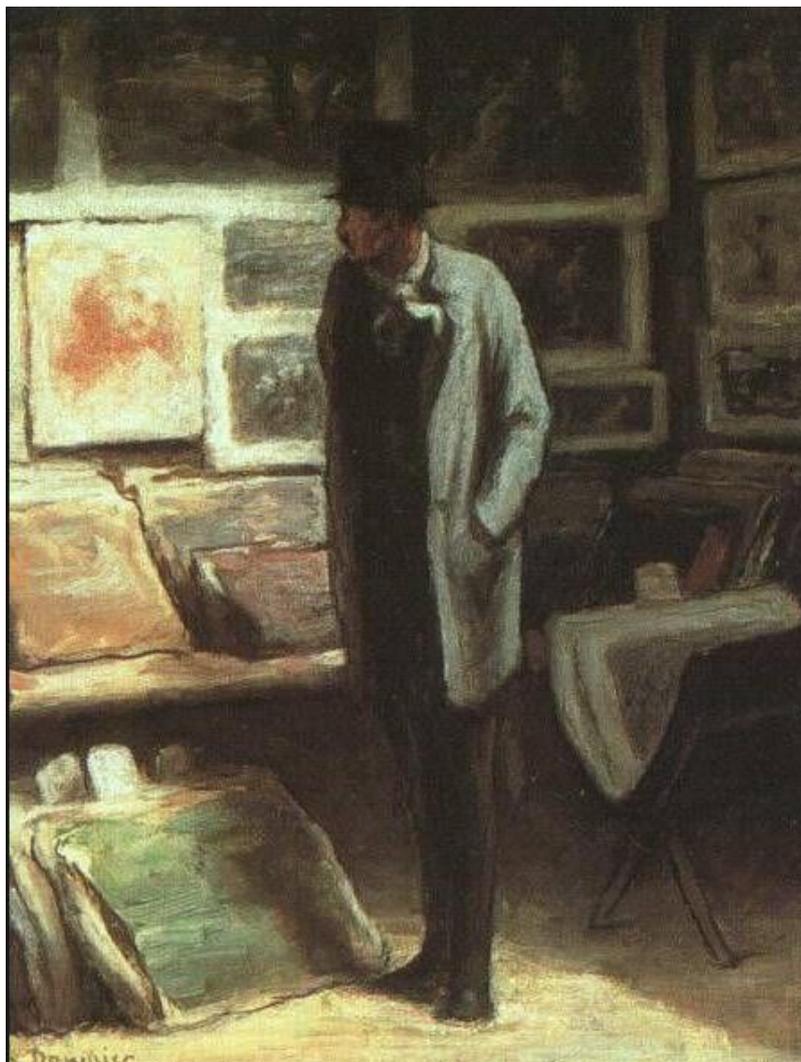
H. Daumier: Dvaja doktori a smrť (perokresba čiernym atramentom, lavírovanie, 19.st.)

H. Daumier: Amatérské výtlačky (19.st.)

H. Daumier: Muž listuje v zložke výtlačkov (1860)

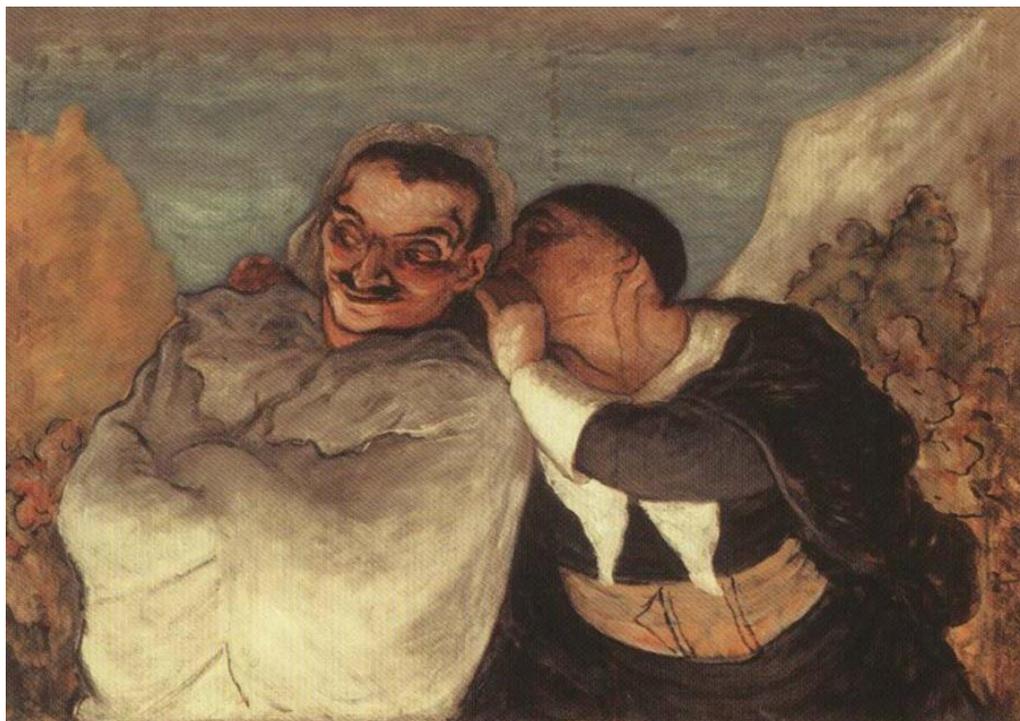
H. Daumier: Zberateľ výtlačkov (1857-1863)

H. Daumier: Zberatelia výtlačkov (19.st.)

H. Daumier: Utečenci (1849-1850)

H. Daumier: Crispin a Scapin (1858-1860)

H. Daumier: Maliar (19.st.)

H. Daumier: Muž na lane (1860)

Draupni - či Draupnir; v *severskej mytológii* zlatý prsteň (možno sa stretnúť aj s výkladom, že ide o *náramok*) patriaci *Odinovi*; bol vyrobený trpaslíkom *Sindrim*, bratom *Brokka*; bol zdrojom nekonečného *bohatstva*, pretože mal čarovnú moc, vďaka ktorej z neho každú deviatu noc kvapkalo osem zlatých prsteňov vyzerajúcich ako draupnir sám; Odin sa ho dokonca vzdal, a to pri *Baldurovej* smrti, kedy ho ako dar položil na pohrebnú hranicu, ale Baldur mu ho poslal z *Helheimu* späť; pozri *mytologické objekty*

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Draupni>

d'aur - angl. giaour; veľmi urážlivá mohamedánska prezývka kresťanov

E. Delacroix: Bitka d'aura a Hassana (1826)

dav - pozri *ľudia*

Davenport/devnport - *kamenina* anglickej produkcie z r. 1773-1886; vyrábaná v Longportu (Staffordshire), zdobená tlačným rastlinným alebo krajinárskym dekórom, označená nápisom s korunkou alebo kotvou

Daverio Pietro Antonio - (†1622); lombardský *manieristický* sochár

P. A. Daverio: Večnosť (náhrobok Karola Boromejského v Milánskom dóme, 1611)